

UCHWAŁA

Dnia 16 marca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z wniosku wierzyciela S. Banque

z siedzibą w P. Oddział w Polsce

przy uczestnictwie dłużniczki M. B.

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu,

po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym

w dniu 16 marca 2006 r.,

zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Ł.

postanowieniem z dnia 16 listopada 2005 r.,

a) "Czy dopuszczalne jest nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank, który nabył wierzytelność od innego banku, z którym dłużnik zawarł umowę kredytu, a tym samym czy została spełniona ustawowa przesłanka zawarcia czynności bankowej bezpośrednio z bankiem w rozumieniu art. 97 ust. 2 prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 roku (Dz.U. 1997 Nr 140, poz. 939; tekst jednolity z dnia 13 maja 2002 roku opubl. Dz.U. 2002 Nr 72, poz. 665 ze zmianami),

a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na powyższe:

b) czy bank, który wystawił tytuł egzekucyjny na podstawie nabytej wierzytelności winien do wniosku o nadanie klauzuli bankowemu

tytułowi egzekucyjnemu załączyć dokumenty przewidziane w art. 788 § 1 in fine k.p.c., aby wykazać przejście uprawnień ?"

podjął uchwałę:

Dopuszczalne jest nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank, który nabył od innego banku objętą tym tytułem wierzytelność wynikającą z czynności bankowej. Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności należy dołączyć dokumenty określone w art. 788 § 1 k.p.c.

Uzasadnienie

M. B. zawierając umowę o wystawienie karty kredytowej z Bank Ś. - Spółka Akcyjna w K. złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie przepisów o bankowym tytule egzekucyjnym (art. 96 – 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm. – dalej: „pr. bank.”). W dniu 1 lutego 2005 r. Bank Ś. przelał – między innymi - wszelkie wierzytelności wynikające z wspomnianej umowy na inny bank, a mianowicie na S. Banque z siedzibą w P. – oddział w Polsce. Następnie S. Banque wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko M. B. i wystąpił do Sądu Rejonowego w Ł. z wnioskiem o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 9 czerwca 2005 r. oddalił wniosek, wskazując, że bank – nabywca wierzytelności nie był uprawniony do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko M. B., gdyż nie zawarła ona czynności bankowej, będącej źródłem wierzytelności objętej wystawionym tytułem, bezpośrednio z tym bankiem, jak tego wymaga art. 97 ust. 1 pr. bank., lecz z bankiem – zbywcą.

S. Banque wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy rozpoznając zażalenie nabrał poważnych wątpliwości co do znaczenia przepisu postanawiającego, że bankowy tytuł egzekucyjny może być

podstawą egzekucji po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonała czynności bankowej (art. 97 ust. 1 pr. bank.): czy dopuszcza on nadanie klauzuli wykonalności tylko tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank, który był stroną czynności bankowej dokonanej z dłużnikiem, przeciwko któremu tytuł egzekucyjny został wystawiony, czy też w przepisie tym chodzi jedynie o to, żeby wierzytelność objęta bankowym tytułem egzekucyjnym wynikała z czynności dokonanej przez dłużnika z bankiem, a nie z podmiotem nie mającym statusu banku; klauzula wykonalności może więc być także nadana tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank co do nabytej w drodze przelewu wierzytelności wynikającej z czynności bankowej zawartej przez dłużnika ze zbywcą wierzytelności, będącym również bankiem. Wątpliwości te znalazły wyraz w przedstawionych Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przytoczonych wyżej zagadnieniach prawnych. Wskazując na rozbieżne wypowiedzi piśmiennictwa co do tych zagadnień oraz omawiając orzecznictwo odnoszące się do zbliżonych zagadnień, Sąd Okręgowy zdaje się opowiadać za udzieleniem odpowiedzi pozytywnej na oba pytania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawa określa odrębnie wymagania dotyczące wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych (art. 96 pr. bank.) i odrębnie przesłanki warunkujące nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (art. 97 ust. 2 i 3 i art. 98 pr. bank. w związku z art. 786² k.p.c.).

W świetle art. 96 pr. bank. nie ma przeszkód do wystawienia przez bank tytułu egzekucyjnego obejmującego wierzytelność pieniężną nabytą w drodze pisemnie stwierdzonego przelewu. Istnienie w tym przypadku dowodu nabycia wierzytelności w postaci księgi banku lub innego dokumentu związanego z dokonywaniem czynności bankowych (por. art. 5 ust. 2 pkt 5 pr. bank.) nie budzi wątpliwości (por. końcowy fragment uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, jeszcze niepubl.).

Z art. 97 ust. 1 pr. bank., pomijając fragment tego przepisu dotyczący czynności zabezpieczających wierzytelności banku, wynikają następujące trzy przesłanki nadania bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności:

wymaganie, aby dłużnik, przeciwko któremu został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny dokonał czynności bankowej bezpośrednio z bankiem (art. 97 ust. 1 *in principio*), wymaganie, aby wierzytelność objęta bankowym tytułem egzekucyjnym wynikała bezpośrednio z czynności bankowej (art. 97 ust. 1 *in fine*) oraz wymaganie, aby dłużnik, przeciwko któremu został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny złożył pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Co do pierwszej przesłanki przyjmuje się, że określa ona podmiotowy zasięg bankowego tytułu egzekucyjnego, który może być zaopatrzony w klauzulę wykonalności, a co drugiej, że określa ona przedmiotowy zasięg bankowego tytułu egzekucyjnego, który może być zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Wątpliwości leżące u podstaw przedstawionych zagadnień prawnych, wiążące się z przypadkiem przelewu wierzytelności, wynikającej z czynności bankowej, przez bank, który dokonał tej czynności z dłużnikiem, na inny bank, który wystawił przeciwko dłużnikowi bankowy tytuł egzekucyjny i wystąpił z wnioskiem o nadanie mu klauzuli wykonalności, koncentrują się wokół pierwszej z tych przesłanek.

Z brzmienia art. 97 ust. 1 pr. bank. nie wynika - gdy chodzi o wspomnianą przesłankę - że klauzulę wykonalności można nadać wyłącznie przeciwko osobie, która dokonała czynności bankowej bezpośrednio z bankiem będącym wystawcą tytułu egzekucyjnego. Brzmienie tego przepisu przemawia za tym, że użyty w nim zwrot „bepośrednio z bankiem” ma na względzie transakcję dokonaną bezpośrednio z podmiotem będącym bankiem w rozumieniu art. 2 pr. bank., nie zaś z podmiotem, który nie ma takiego statusu. Wprawdzie do wyrażenia wymagania tej treści wystarczyłby zwrot mówiący po prostu o dokonaniu czynności z bankiem, jednakże dodatek „bepośrednio” przed słowem bank sam przez się nie uzasadnia odmiennego wniosku od wskazanego, w szczególności takiego, że klauzulę wykonalności można nadać wyłącznie przeciwko osobie, która dokonała czynności bankowej bezpośrednio z bankiem będącym wystawcą tytułu egzekucyjnego.

Wykładnia językowa art. 97 ust. 1 pr. bank. prowadzi więc do wniosku, że zmiana podmiotowa po stronie wierzyciela, jeżeli poprzednik i następca prawny mają status banków, nie stoi na przeszkodzie nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz następcy przeciwko dłużnikowi, który dokonał czynności bankowej z poprzednikiem, zarówno wtedy, gdy bankowy tytuł egzekucyjny wystawił

poprzednik, jak i wtedy, gdy bankowy tytuł egzekucyjny wystawił następca. Nie jest natomiast dopuszczalne nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank, który nabył wierzytelność od podmiotu nie będącego bankiem (dłużnik przeciwko któremu został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny nie jest wówczas stroną czynności dokonanej z podmiotem mającym status banku, a ponadto wierzytelność objęta tym tytułem nie wynika z czynności bankowej), ani tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu wierzytelność, która przeszła z banku, po wystawieniu tego tytułu, na podmiot nie będący bankiem (możliwość prowadzenia egzekucji na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego jest przywilejem banków).

Niedopuszczalność nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank, który nabył wierzytelność od podmiotu nie będącego bankiem znalazła jednoznaczne potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2002 r., III CZP 80/01 (OSNC 2003, nr 1, poz. 2); por. także odpowiednio aktualne w obecnym stanie prawnym orzeczenia Sądu Najwyższego wydane na podstawie uprzednio obowiązującego stanu prawnego: wyrok z dnia 27 lutego 1997 r., III CKN 38/96, OSNC 1997, nr 5, poz. 68, oraz wyrok z dnia 7 maja 1997 r., II CKN 139/97, OSNC 1997, nr 10, poz. 155). W uchwałach zaś z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04 (OSNC 2005, nr 6, poz. 98), i 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, Sąd Najwyższy potwierdził niedopuszczalność nadania klauzuli wykonalności na rzecz niebędącego bankiem nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym (por. także odpowiednio aktualną w obecnym stanie prawnym uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1996 r., III CZP 194/95 (OSNC 1996, nr 7-8, poz. 101). Z kolei w uchwałach z dnia 11 października 2001 r., III CZP 45/01, (OSNC 2002, nr 6, poz. 73) i z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, Sąd Najwyższy dał wyraz stanowisku dopuszczającemu w razie połączenia banków nadanie na rzecz banku przejmującego klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank przejmowany. Argumenty przytoczone w tych uchwałach przemawiają też za dopuszczalnością nadania w razie połączenia banków na rzecz banku przejmującego klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez ten bank przeciwko dłużnikowi, który dokonał czynności bankowej z poprzednikiem.

W obu jednak ostatnio powołanych uchwałach jako okoliczności uzasadniające zajęte stanowisko wyeksponowane zostały „istota i zasady sukcesji uniwersalnej”. Podkreślono, że charakter sukcesji uniwersalnej sprawia, iż w jej przypadku, gdy poprzednik i następca są bankami, następca powinien być traktowany jako bezpośredni, w rozumieniu art. 97 ust. 1 pr. bank., wierzyciel dłużnika, przeciwko któremu bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2001 r., III CZP 45/01, zaznaczono przy tym, że wymaganie „bezpośredniości” przewidziane w art. 97 ust 1 *in principio* pr. bank. zakłada pozostawanie przez bank, na rzecz którego następuje nadanie klauzuli wykonalności, bezpośrednim wierzycielem dłużnika objętego bankowym tytułem egzekucyjnym. Innymi słowy, według uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2001 r., III CZP 45/01, klauzula wykonalności może być nadana tylko na rzecz banku, który dokonał czynności bankowej z dłużnikiem objętym tytułem egzekucyjnym (reguła), jednakże w przypadku połączenia banków, następującego na zasadzie sukcesji uniwersalnej, tak rozumiana przesłanka „bezpośredniości” jest spełniona w drodze swojego rodzaju fikcji prawnej: uznania, że bank – następca jest niejako kontynuatorem osobowości prawnej banku – poprzednika (w istocie wyjątek od wspomnianej reguły).

Przyjęte w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2001 r., III CZP 45/01, rozumienie przewidzianej w art. 97 ust. 1 *in principio* pr. bank. przesłanki „bezpośredniości” i zróżnicowana ocena jej spełnienia w zależności od tego, czy pomiędzy bankami doszło do sukcesji uniwersalnej, czy też do sukcesji pod tytułem szczególnym, nie przekonują. W świetle art. 97 ust. 1 pr. bank. brak podstaw do odmiennych ocen w zależności od rodzaju sukcesji. Jeżeliby istotnie przepis ten uzasadniał nadanie klauzuli wykonalności jedynie na rzecz banku będącego bezpośrednim wierzycielem dłużnika, objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, ze względu na mogące wystąpić w przeciwnym razie zagrożenie interesów dłużnika, nie pozostającego w takiej relacji z bankiem - wierzycielem, to nie tylko w przypadku sukcesji pod tytułem szczególnym, ale także w przypadku sukcesji uniwersalnej, nie powinno się dopuścić do egzekucji opartej na tytule wykonawczym, o którym mowa w tym przepisie. W takim razie w przypadku jednej i drugiej sukcesji bank - następca nabywałby jedynie

wierzytelność, bez możliwości jej egzekwowania w sposób przewidziany w art. 97 pr. bank.

Przeciwko przyjętemu w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2001 r., III CZP 45/01, rozumieniu - co do zasady - przewidzianej w art. 97 ust. 1 *in principio* pr. bank. przesłanki „bezpośredniości”, a za tym, że zmiana podmiotowa po stronie wierzyciela, jeżeli poprzednik i następca prawny mają status banków, nie stoi, bez względu na rodzaj sukcesji, na przeszkodzie nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz następcy przeciwko dłużnikowi, który dokonał czynności bankowej z poprzednikiem, przemawia nie tylko przedstawiona wyżej wykładnia językowa, ale także wykładnia historyczna i systemowa. Konsekwencją przyjętego w art. 509 k.c. założenia o identyczności wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością, która przysługiwała cedentowi, jest dopuszczenie podnoszenia przez dłużnika przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkich zarzutów, które miał on przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (por. art. 513 § 1 k.c., a co do tego przepisu uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., III CZP 81/01, OSNC 2002, nr 11, poz. 131). Mieści się tu także zarzut niedopuszczalności zaopatrzenia w klauzulę wykonalności, na wniosek cesjonariusza będącego bankiem, bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przeciwko dłużnikowi (uprzednio: wystawienia przeciwko dłużnikowi bankowego tytułu wykonawczego), dlatego że takiej możliwości nie miał cedent, gdyż nie był bankiem. W uchwale z dnia 25 marca 1992 r., III CZP 20/92, OSNC 1992, nr 10, poz. 185, Sąd Najwyższy dopuścił jednak wydanie na podstawie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 4, poz. 21 ze zm. – dalej: „prawo bankowe z 1989 r.”) bankowego tytułu wykonawczego także co do wierzytelności nabytej przez bank na podstawie umowy przelewu od zbywcy nie będącego bankiem. Konsekwencją tej uchwały było orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 maja 1995 r., K 12/93 (OTK 1995, nr 1, poz. 14), w którym Trybunał, uznając za miarodajną interpretację przyjętą w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1992 r., III CZP 20/92, stwierdził niekonstytucyjność art. 53 ust. 2 prawa bankowego z 1989 r., w zakresie, w jakim dopuszczał on wystawianie bankowych tytułów wykonawczych w odniesieniu do roszczeń banku wynikających z wierzytelności nabytych przez niego na podstawie czynności

prawnych z dotychczasowym wierzycielem, niebędącym bankiem, z pominięciem zgody dłużnika na egzekwowanie należności w trybie przewidzianym w tym przepisie. Przytoczone orzeczenie znalazło odbicie w regulacji zawartej w art. 53² prawa bankowego z 1989 r. w brzmieniu art. 48 pkt 4 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. Nr 149, poz. 703). Nie weszła ona wprawdzie w życie, ponieważ w dniu, w którym miało to nastąpić, weszło w życie obecnie obowiązujące prawo bankowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1999 r., I CKN 269/99, OSNC 2000, nr 2, poz. 29), lecz art. 97 tego prawa przejął co do zasady treść tej regulacji. Powyższe okoliczności, w jakich doszło do ustanowienia regulacji zawartej w art. 97 pr. bank., przemawiają więc, na co już zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 stycznia 202 r., III CZP 80/01, za tym, iż zamieszczenie zwrotu „bezpośrednio z bankiem” miało na celu jedynie wyeliminowanie z zakresu zastosowania tej regulacji wierzytelności nabytych przez bank w drodze przelewu od podmiotu nie będącego bankiem, a nie wprowadzenie innych ograniczeń. Do analogicznego wniosku prowadzi też zestawienie art. 97 ust. 1 pr. bank. z przepisami art. 509 i 513 k.c., przy uwzględnieniu wskazanej wyżej, dominującej wykładni tych przepisów.

Powyższych wyników wykładni nie można podważyć za pomocą argumentów odwołujących się do potrzeby ścisłego ujmowania wynikającej z art. 97 ust. 1 pr. bank. wyjątkowej, uprzywilejowującej banki, możliwości prowadzenia egzekucji z majątku dłużnika – także mającego status konsumenta (por. art. 78a pr. bank.) - z pominięciem postępowania rozpoznawczego (co do szczególnego charakteru regulacji art. 96 – 98 pr. bank. por. np. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2004 r., III CZP 110/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 133). Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 stycznia 2005 r., P 10/04 (OTK-A 2005, nr 1, poz. 7) po przeprowadzeniu analizy art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 pr. bank. na tle innych polskich regulacji ustawowych oraz norm prawa europejskiego, w tym dotyczących ochrony konsumenta, ostatecznie uznał wymienione przepisy prawa bankowego za zgodne z art. 45 ust. 1 i art. 76 Konstytucji. Istotną przesłankę takiej ich oceny stanowiła nie budząca wątpliwości możliwość żądania przez dłużnika merytorycznego rozstrzygnięcia sporu o wierzytelność objętą bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w klauzulę

wykonalności w drodze powództwa o ustalenie nieistnienia tej wierzytelności (art. 189 k.p.c.) lub powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 k.p.c.). Osoba objęta wspomnianym tytułem jako dłużnik może w wymienionych postępowaniach kwestionować również skuteczność przelewu na bank, który uzyskał klauzulę wykonalności, wskazanej w tym tytule wierzytelności, jak też powoływać się, zgodnie z art. 513 § 1 k.c., na zarzuty przysługujące jej wobec banku – zbywcy, dowodzące nieistnienia tej wierzytelności; przy czym, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.), wyłączenie lub ograniczenie zarzutów przysługujących konsumentowi w razie przelewu przez kredytodawcę wierzytelności z umowy o kredyt konsumencki jest bezskuteczne.

Doniosłe znaczenie dla wspomnianej możliwości kwestionowania skuteczności przejścia wierzytelności ma, gdy dłużnik jest konsumentem, art. 385³ pkt 5 k.p.c. Należy podzielić wyrażony w piśmiennictwie pogląd, że przepis ten i pozostające z nim w związku przepisy tytułu III księgi trzeciej kodeksu cywilnego w odniesieniu do wierzytelności z umów z konsumentem wychodzą z odmiennego założenia niż przepisy kodeksu cywilnego o przelewie (art. 509 § 1) i wymagają zgody dłużnika – konsumenta na przelew wierzytelności z tych umów; odstępstwo od tego jest możliwe jedynie na podstawie indywidualnie uzgodnionego postanowienia umownego zezwalającego kontrahentowi konsumenta na przelew bez jego zgody (por. też wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 2004 r., II SA 1603/03, LEX nr 156922). W braku takiego postanowienia konsument objęty bankowym tytułem egzekucyjnym może więc zakwestionować skuteczność przejścia wierzytelności na bank, który uzyskał klauzulę wykonalności, za pomocą powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c.) lub powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie pogarsza się przy tym położenie dłużnika – konsumenta z punktu widzenia przepisów o właściwości miejscowej sądu (por. co do powództwa przeciwegzekucyjnego art. 843 § 1 k.p.c., a co do powództwa o ustalenie - art. 34 k.p.c. w związku 385³ pkt 23 k.c.). Należy dodać, że przelew wierzytelności nie rzutuje też na właściwość miejscową sądu w postępowaniu klauzulowym (art. 781 § 2 k.p.c.).

Pozycja prawna dłużnika, przeciwko któremu został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny, nie jest więc w razie nadania klauzuli wykonalności na rzecz banku - następcy, w tym również banku, którego następstwo wynika z przelewu, gorsza niż w razie nadania klauzuli wykonalności na rzecz banku będącego pierwotnym wierzycielem. W obu tych sytuacjach dłużnik może na podobnych zasadach żądać merytorycznego rozstrzygnięcia sporu o wierzytelność objętą bankowym tytułem egzekucyjnym; w przypadku następstwa prawnego – także w zakresie dotyczącym tego następstwa, nie wyłączając przesłanek mających na celu ochronę konsumenta. W rezultacie, samo powołanie się na potrzebę ścisłego stosowania art. 96 – 98 pr. bank., bez wskazania na konkretne niekorzystne konsekwencje dla dłużnika, nie może stanowić wystarczającej podstawy do wykluczenia możliwości nadania klauzuli wykonalności na rzecz banku, który nabył wierzytelność.

Podstaw do wykluczenia możliwości nadania klauzuli wykonalności na rzecz banku, który nabył wierzytelność, nie daje także przewidziane w art. 97 ust. 1 pr. bank. wymaganie złożenia przez dłużnika pisemnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Jakkolwiek oświadczenie to jest składane bankowi, z którym dłużnik dokonał czynności bankowej, okoliczność ta w razie przelewu wierzytelności wynikającej z tej czynności nie stanowi przeszkody do uzyskania przez bank nabywający wierzytelność tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 97 ust. 1 pr. bank. Oświadczenie to, tak jak umowa jurysdykcyjna, umowa o właściwość sądu, zapis na sąd polubowny, należy do kategorii czynności stron stosunku materialnoprawnego, składanych przed wszczęciem postępowania w sprawie, a mających wywrzeć – mówiąc najogólniej - wpływ na postępowanie w sprawie. Jeżeli zaś chodzi o takie czynności, dominuje zarówno w orzecznictwie, jak piśmiennictwie, pogląd, że wywierają one skutek również wobec następców prawnych; w przypadku cesji – na podstawie art. 509 § 2 k.c. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., I CKN 822/97, OSNC 1999, nr 2, poz. 39).

Objaśnienia dotyczące drugiego z przedstawionych zagadnień należy rozpocząć od przypomnienia, że postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie obejmuje badania zasadności objętej nim wierzytelności, a więc i zasadności następstwa prawnego co do tej wierzytelności,

w tym – oczywiście – także skuteczności jej przelewu; właściwe w tym względzie są inne wskazane wyżej postępowania. Stąd – *prima facie* – może nasuwać się przypuszczenie o braku potrzeby dołączenia przez cesjonariusza do wniosku o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności wystawionemu przez niego bankowemu tytułowi egzekucyjnemu dokumentów wykazujących jego następstwo prawne. Zwłaszcza, że do takiego przypadku nie odnosi się wprost art. 788 k.p.c. Przepis ten został ustanowiony z myślą o sytuacji, w której uprawnienie przeszło na inną osobę po powstaniu tytułu egzekucyjnego; w takim przypadku przesłanką nadania klauzuli wykonalności na rzecz tej osoby jest wykazanie przejścia na nią uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Dlatego, według szeroko akceptowanego poglądu, nie budzi wątpliwości stosowanie art. 788 § 1 k.p.c., gdy do następstwa prawnego doszło po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego; w takim przypadku bank – następca powinien dołączyć do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na jego rzecz także dokumenty, o których mowa w art. 788 § 1 k.p.c. W sytuacji natomiast, której dotyczy rozpatrywane zagadnienie prawne, przelew wierzytelności nastąpił – jak wiadomo – jeszcze przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego; bankowy tytuł egzekucyjny wystawił i wniosek o nadanie klauzuli wykonalności złożył na swoją rzecz bank – nabywca.

Gdyby jednak w rozpatrywanej sytuacji poprzestać na dołączeniu do wniosku dokumentów, które ma na względzie art. 786² k.p.c., wówczas istniałaby rozbieżność między treścią bankowego tytułu egzekucyjnego, wskazującą jako wierzyciela bank – nabywcę, a treścią pisemnego oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji, wskazującą na bank – zbywcę jako na podmiot, wobec którego nastąpiło poddanie się egzekucji. Jakkolwiek skutki przelewu wierzytelności na inny bank obejmują – jak wynika z wcześniejszych uwag – także wiążącą się ściśle z wspomnianym oświadczeniem kompetencję do uzyskania co do wierzytelności tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 97 ust. 1 pr. bank, to istnienie takiej rozbieżności byłoby niepożądane, jeżeli zważyć na wyjątkowy charakter regulacji art. 96 – 98 pr. bank. i łączącą się z tym potrzebę przejrzystego postępowania wobec dłużnika, zwłaszcza, gdy jest on konsumentem. Dlatego rozbieżność ta powinna być wyeliminowana przez dołączenie do wniosku o nadanie

klauzuli wykonalności dokumentu wykazującego przejście praw na bank składający wniosek.

Co do tego, jaki to ma być dokument, nasuwają się dwie ewentualności: przyjęcie przez analogię do art. 786 § 2 k.p.c., że może to być jakikolwiek dokument, lub przyjęcie przez analogię do art. 788 § 1 k.p.c., że powinien to być dokument urzędowy lub prywatny z podpisem urzędowo poświadczonym. Z tych dwóch ewentualności za bardziej uzasadnioną należy uznać drugą. Artykuł 786 § 2 k.p.c., zadawalający się jakimkolwiek dokumentem dowodzącym nastąpienia zdarzenia warunkującego wykonanie tytułu egzekucyjnego, ma charakter przepisu szczególnego, którego szersze zastosowanie nasuwa zastrzeżenia ze względu na daleko idące odstępstwo instytucji unormowanej w art. 96 – 96 pr. bank. od zasady *exsecutio ante sententiam non est facienda*. Natomiast art. 788 § 1 k.p.c. jest wyrazem ogólniejszej myśli, zakładającej posługiwanie się w postępowaniu klauzulowym dla wykazania następstwa prawnego dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 390 § 1 k.p.c.).